

Bemærkninger til forslaget

Det danske samfund vil i stigende grad blive præget af mennesker med anden etnisk baggrund end dansk. Mødet mellem flere kulturer glider ikke altid lige let, og det har gennem historien vist sig at være nødvendigt at gøre en særlig indsats for at undgå racediskrimination og deraf følgende krænkelse af menneskerettighederne.

Flere undersøgelser understreger det faktum, at mange unge, der er vokset op i Danmark, men som har en anden etnisk baggrund end dansk, bliver diskrimineret i det danske samfund. De sorteres fra, når de søger job eller praktikpladser, de kan ikke komme ind på diskoteker etc. Deres repræsentation i offentlige job og folkevalgte repræsentationer er yderst beskedene for ikke at sige fraværende på trods af, at deres sproglige og faglige kvalifikationer ikke på nogen måde er ringere end deres lyshårede venners. Denne ulige behandling er med til at konsolidere deres følelse af ikke at være ligeværdige borgere i det danske samfund.

Den seneste tids debat om unge højtuddannede minoritetsdanskere, der flytter fra Danmark, fordi de ikke kan få job herhjemme, har været med til at understrege, at udviklingen i Danmark bevæger sig i en gal retning.

Der er lovgivet mod diskrimination i flere love. For dem alle gælder imidlertid, at de ikke åbner op for en let adgang til at få behandlet sager, hvor der er diskrimineret.

Danmark indførte i 1939 en racismeparagraf (§ 266 b) i straffeloven, og den fik i 1987 sin nuværende form. Med denne paragraf skal etniske minoritetsgrupper sikres mod racistiske ytringer. Bestemmelsen er underlagt offentlig påtale, hvilket betyder, at kun anklagemyndigheden kan bestemme, om der skal rejses sager ved domstolene. Det er derfor politiet og ikke den, der har været udsat for diskrimination, der reelt kan tage initiativ til en straffesag. Det er politiets afgørelse. Der er kun rejst ganske få sager efter racismeparagraffen.

I 1971 blev lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af race m.v. vedtaget (lov nr. 289 af 9. juni 1971). Loven er i 1987 ændret ved lov nr. 357 af 3.

juni 1987. Denne lov forbyder forskelsbehandling på grund af en persons race, hudfarve, nationale eller etniske oprindelse, tro eller seksuelle orientering i erhvervsmæssige eller almenyttige virksomheder og på steder, hvortil der er offentlig adgang. Loven har til hensigt at sikre, at alle personer uanset etnisk oprindelse m.v. har lige adgang til biografer, diskoteker, cafeer m.v. og modtager lige behandling med hensyn til arbejdsanvisning, boligangivelse, anvisning af daginstitutioner og lignende. Overtrædelser skal behandles som politisager og kan derfor anmeldes, men ikke rejses af den person, der er blevet krænkede.

I 1996 er der med lov nr. 459 om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet m.v. indført forbud mod diskrimination på arbejdsmarkedet. Den, der har været udsat for diskrimination, kan ifølge loven selv rejse en civil sag ved domstolene. Det kræver som enhver anden sag, at man har ressourcer til at rejse en sådan sag, herunder midler til advokathjælp. Der er efter denne lov kun rejst ganske få sager ved domstolene.

Der er i Danmark en række organer, der beskæftiger sig med problematikken omkring racisme og diskrimination. Dels organer nedsat af regering og Folketing, dels organer oprettet af private. Fælles for disse er, at de ikke har mulighed for at gribe ind i enkeltsager, og at deres muligheder for at påvirke arbejdsmarkedet, uddannelsessystemet eller offentlige institutioner direkte dermed er stærkt begrænsede.

En del diskrimination vil heller ikke have en karakter, så man vil finde det besværet værd at rejse den som civil sag ved domstolene. Tilsvarende er det heller ikke alle sager, der er relevante at anmelde til politiet, og med de mange opgaver og begrænsede ressourcer, politiet har, er det ikke sandsynligt, at politiet alene kan løfte opgaven.

De få sager, der har været rejst efter den gældende lovgivning og med nu fungerende organer, svarer ikke til den oplevede diskrimination i samfundet. Det understreger behovet for et klagenævn, der kan gøre det lettere for dem, der er blevet diskrimineret at få rejst en sag. Et klagenævn vil også i langt større udstræk-